

zona de Felanitx, surt el predi *Almalilla*, que sembla ser el mateix lloc.²

3) Diversos llocs del Nord valencià: (pron. tots amb *me-*), a) Raconet de *melija*, te. Cabanes de l'Arc (XXIX, 125.12); b) Camí de *melija*, te. Vila-real (XXIX, 141.10). c) *Les melijes*, partida de St. Jordi del Maestrat (XXVIII, 55.3).

4) Crec que també hi podem incloure, com formes dissimilades: Can *marilá*,³ te. Binissalem (XI, 41.19, Masc. 18B4); cf. el (2); i *El Marillo*, que anoto a Albalat dels Sorells (NP?) (XXX, 121.14).

ETIM. Es preguntava Quadrado –idea natural– si el nom del *Rept.* de Mallorca podia venir del nom de la ciutat de *Melilla* (Rif). Sobretot pel que fa a (1) i (2), ho trobo improbable, com sigui que la importància de la ciutat marroquina és cosa moderna, per més que els fets del nostre segle i del XIX, l'hagin popularitzat tant; no és, doncs, versemblant que noms tan documentats i arrelats a València i a Mallorca, puguin ser deguts a una imitació del nom marroquí modern.

El que ja és probable és que els uns i l'altre tinguin una etimologia àrabica paral·lela. Car el del marroquí no sembla ser bereber sinó pròpiament àrab: avui és *mālīliya*, segons el diccionari del P. 25 Lerchundi —el savi i devot evangelitzador que tant ens ponderà Verdager en els seus *Viatges*— junt amb *malīliyi* com gentilici.

No hi ha raó per dubtar de derivar-lo de l'arrel *ml* de l'àrab comú i de tots llocs i temps, veg. Dozy 30 *Suppl.* II, 677-8), i Freytag (IV, 202), amb significat general 'malestar', 'fatigar, esforçar, abusar, segregar'; i també, en l'ús hispànic i magrebí, 'imposar una llei, enutjar' (*RMa.* s.v. «*taedere, taedium, lex*» 456, 216), «enhasiar» *PAlc.*; *mulūliya* 'cant monòton de la xurma marinera' (*RMa.* s.v. *nauta*): «celeuma: *mulaliya*» en el glossari luso-àrab de Leyden, i en Abenbatuta; «forn de coure pa o carn» *mālīl*, en el Djauharí i en el Firuzabadí (Freytag), acc. que Dozy documenta també com pròpia d'Espanya.

El fet que el *Malilla* antic i modern de la ciutat de València designa un camí («carraria»); i a Vila-real, el camí de *Melilla*, ens indueix a relacionar-ho particularment amb l'acc. de 'camí fressat, molt trepitjat': ben documentada ja en els diccs. clàssics: «*calcatu* et manifestus (de via)» en el Djauharí i el Firuz. (SS. XI, XIV); cf. també «*hâter en marche*», «*être long (un voyage)*», i ja «*calor febrilis*», «*vehementia sitis*», en aquests diccs. i en els *Carmina Hamasae* d'Aràbia (a. 807).

Justament l'ús amb article *al-Melilla*, del doc. de 1511 a Felanitx, prova que tenia el sentit apel·latiu: podem, doncs, suposar que vingui d'un *mabağğa al-mālīliya* 'el camí fressat'; i abreujat *al-mālīliya* > *Melilla* o *Malilla*. Aquest adj. nisba en *-iya* és el femení de *malīlī*, i no sols seria l'etimon del rífeny

Melilla sinó també documentat com NP a Algèria: *Mālīlī* NP, amb fem. *Mālīla*, i d'altres com *Māllāl* i *Mālla* (*GGA*lg.); en fi el dicc. algerià de Beaussier, p. 942 dóna com a noms de plantes: *māllīla* «*rhamnus alaternus*» i *mālīliya* «*lepidium subulitum*» «passerage», arbustos que solen créixer al llarg dels camins.

Com resultat de la substitució de *-illa* pel sufix equiv. *-ella*, hi podem afegir, en el Priorat, *Les Malelles*, pda. munt. de Capçanes (XIII, 16.22); i (potser cont. del mateix paratge) *Les Marelles*, te. de Rasquera (XIII, 88.14).

¹On reconeixem *Calderitx* (v. I, 87), *Biniaraix*, *Termenor*. — ²De Felanitx a Petra hi ha 18 k., però tots dos són en el centre de l'illa: aquestes localitzacions són més aviat aproximades i eren elàstics els límits dels termes, en el *Rept.* mallorquí etc. Recordo que és un doc. del *BSAL* (nota extraviada que no puc comprovar). — ³Si és exacta aquesta *l* (i no *l̄*), correspondria a les formes àrbigues *Mālīla*, *Māllīl* que citaré).

Mel-là, *Bini-*, V. vol. I, 202-203; però cf. ací supra, a l'art. *Melilla*. *Melôn*, V. *Marfâ Meloncosa*, V. *Molsosa*; i cf. ací, supra, *Melgosa* a l'art. *Meligar*. *Melonda*, V. *Malòmena*

MELONS, MELÓ, MONTMELÓ

MELONS és un gran i antic mas, (amb vell terme propi), a Les Garrigues, mun. de Castellldans, uns 20 k. al SE. de Lleida (*GGC* 326, *IGC*); oit: «a *melõns*», 1936 en l'enq. d'aquest poble (XI, 186ss).

MENC. ANT. 1359: «loch de *Molons*, 5 focs» (*CoDoACA*, XII, 19). Potser també es refereix a *Melons* o a un lloc immediat, un doc. de 1258 on s'enumeren «Castelldasens y Margalef, Puigver, S'Austor, *Comolons* i Miravall» (CCandi, *Mi.Hi.Ca.* II, 479): possiblement contracció haplògica de *Coma-molons*.¹

Nom que en plural, o en singular *Meló*, trobem repetit, en bastantes comarques.

2) Roca del *Meló*, te. Amer (XIV, 86).

3) Corral de *Meló*, te. Gandia (XXXIII, 20.25).

4) Racó dels *Malons* (*rakõz malõns*) te. Mutxamel, cap a la Serra de Bonalba, serra baixa (*IGC* 15-16x27) solitària i erma.

D'altra banda coincideix la naturalesa dels llocs en el (5) i (6), que són en els Pirineus centrals: fonteta del *Melon* te. Les Viles del Turbó (XIX, 59 etc.), i 7): font del *Meló* te. Montesa (XXXII, 35.28).

50 8) Coves del *Meloner*, en la muntanya del Montsant (Violant i Simorra, *Etnografia de Reus i comarca* vol. IV, la cita com possible habitació d'anacoretcs en aquest massís, darrere *la Cova Santa*, les *Coves Frides* i abans de *Sant Salvador*. Però ja ho havia recollit jo el 1936 com «la Cova» i «Plana» «del *Molonç*», en el te. de Cornudella (XI, 41.15).